

MCA-201412

Seat No. _____

M. A. (Education) (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May - 2018

Educational Psychology – II : Paper - II

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના** : (૧) નીચેના દરેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.
(૨) નીચેના દસ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ આઠ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(૩) નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ છ પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો.

૧ નીચેના દરેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : **૧૬**

- (૧) વિસ્મરણનો અર્થ જણાવો.
- (૨) અધ્યાપન મોડેલ એટલે શું ?
- (૩) વ્યક્તિત્વનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (૪) અધિબોધના શૈક્ષણિક ઉપયોગો જણાવો.
- (૫) અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયાની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (૬) લઘુ-અવધિ સ્મૃતિનું કાર્ય જણાવો.
- (૭) અધ્યાપન મોડેલનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (૮) વ્યક્તિત્વ તફાવતની સંકલ્પના સમજાવો.

૨ નીચેના દસ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ આઠ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **૨૪**

- (૧) દીર્ઘ અવધિ સ્મૃતિ એટલે શું ? તેના પ્રકારો સમજાવો.
- (૨) વ્યક્તિત્વ વિકાસ પર અસર કરતાં પરીબળો ટૂંકમાં સમજાવો.
- (૩) મોટા પાંચ અવયવનો સિદ્ધાંત લખો.
- (૪) સ્વ બચાવની પ્રયુક્તિઓ વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
- (૫) અધ્યાપન મોડેલનું વર્ગીકરણ સમજાવો.
- (૬) વ્યક્તિગત ભિન્નતાના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો જણાવો.

- (૭) સર્જનાત્મક બાળકના લક્ષણો જણાવી તેનો વિકાસ કેવી રીતે કરશો ?
- (૮) સમસ્યા ઉકેલના અવરોધો જણાવો.
- (૯) કેરોલનું શાળા અધ્યયનનું મોડેલ ટૂંકમાં સમજાવો.
- (૧૦) ઉચ્ચકક્ષાની વિચાર પ્રક્રિયા ટૂંકમાં સમજાવો.

૩ નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ છ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : ૩૦

- (૧) અસરકારક અધ્યાપનનું મોડેલ (QAIT) સમજાવો.
- (૨) મેસ્લોનો સ્વવાસ્તવિકીકરણનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
- (૩) આગમનાત્મક વિચાર મોડેલ સમજાવો.
- (૪) સાવેદનિક સ્મૃતિ એટલે શું ? તેના પ્રકારો ટૂંકમાં સમજાવો.
- (૫) એડવાન્સ ઓર્ગેનાઈઝર મોડેલ વિશે સમજાવો.
- (૬) 'સ્વ સિદ્ધાંત' સમજાવો.
- (૭) માહિતી સંસ્કરણના સોપાનો સહિત મોડેલ વિગતે સમજાવો.
- (૮) સમસ્યા ઉકેલ એટલે શું ? સમસ્યા ઉકેલની પ્રયુક્તિઓ સમજાવો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Answer the following question in short.
 (2) Answer any eight from following ten questions.
 (3) Answer any six from following eight questions.

1 Answer the following question in short : 16

- (1) State the meaning of forgetting.
- (2) What is models of teaching ?
- (3) Clarify meaning of personality.
- (4) State educational uses of metacognition.
- (5) Clarify concept of teaching - learning process.
- (6) State function of short-term memory.
- (7) State importance of models of teaching.
- (8) Explain concept of individual differences.

2 Answer any **eight** from following ten questions : **24**

- (1) What is long term memory ? Explain its types.
- (2) Explain factors affected on personality development in short.
- (3) Write the theory of big five factor.
- (4) Write a short note on Self defence technique.
- (5) Explain the classification of models of teaching.
- (6) State educational implication of individual differences.
- (7) State the characteristics of creative child and how will you develop then ?
- (8) State obstacles of problem solving.
- (9) Explain Carol's school learning model.
- (10) Explain the higher order thinking procedure.

3 Answer any **six** from following eight questions : **30**

- (1) Explain about effective teaching model (QAIT).
- (2) Explain the theory of Maslow's self-realization.
- (3) Explain about inductive thinking model.
- (4) What is sensory memory ? Explain its types in short.
- (5) Explain advance organiser model in detail.
- (6) Explain about the self theory.
- (7) Explain the information processing model with stepwise.
- (8) What is problem solving ? Explain its technique.
